Y Pwyllgor Materion Ewropeaidd Ac_Allanol

EUR(3)-10-08 : (Papur 1) : 13 Tachwedd 2008-11-06

Adroddiad y Gweinidog

Diben

Darperir yr adroddiad hwn mewn ymateb i wahoddiad gan Gadeirydd y Pwyllgor i gyflwyno'r wybodaeth ddiweddaraf am amrywiaeth o faterion ac yn benodol, ar gais y Cadeirydd, am gyllideb yr UE; strategaeth Lisbon; sybsidiaredd; y cynnydd o ran cynigion y Comisiwn Ewropeaidd ar Archwiliad Iechyd y PAC ac ymateb y Prif Weinidog i Flaenraglen Waith y Comisiwn Ewropeaidd.

Argymhelliad

1. Bod aelodau'n nodi cynnwys yr adroddiad.

Cefndir

2. Anerchais y Pwyllgor ddiwethaf ar 19 Mehefin 2008. Mae'r papur hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf.

Gweithgareddau Rhyngwladol Y Prif Weinidog

- **23/24 Mehefin 2008 - Ymweliad Ei Ardderchogrwydd Mr Ron Prosor, Cennad Gwladwriaeth Israel, ynghyd â Dirprwy Bennaeth y Llysgenhadaeth a Swyddog Diwylliannol.**

Yn ystod ei ymweliad nododd Ei Ardderchogrwydd Lysgennad Ron Prosor, Cennad Gwladwriaeth Israel a minnau feysydd posibl o gydweithredu rhwng Cymru ac Israel fel gwyddorau gwledig a chnwd, arbed ynni / newid yn yr hinsawdd, masnach ac addysg.

Creodd y Swyddog Diwylliant, a ddilynodd raglen ar wahân, gysylltiadau ag Amgueddfa Werin Cymru, Sain Ffagan, Gŵyl Lyfrau y Gelli, tîm Marchnata a Noddi Cyngor Sir Caerdydd a swyddogion y Cynulliad ym maes Diwylliant a Busnes Creadigol.

- **26 Mehefin 2008 – Digwyddiad Cysylltiadau Somaliland Cymru, Canolfan Mileniwm Cymru, Caerdydd**

Trefnwyd y digwyddiad hwn gan Brosiect Cysylltiadau Cymunedol Somaliland Cymru a ariennir gan Raglen Cymru o blaid Affrica Llywodraeth Cynulliad Cymru. Aeth dros 100 o aelodau o'r gymuned Somaliland yng Nghymru i'r digwyddiad ynghyd â chynrychiolwyr o'r gymuned ehangach yng Nghymru. Cyfarfûm ag Edna Adan Ismail, gwraig cyn-Brif Weinidog Somalia ac yna Somaliland sydd wedi adeiladu ysbyty mamolaeth yn Hargeisa, prif ddinas

Gweriniaeth Somaliland na chaiff ei chydnabod. Yn ei haraith anogodd y llu o bobl ifanc a oedd yn bresennol o'r gymuned Somaliland yng Nghymru, mewn anerchiad ysbrydoledig, i fanteisio ar y cyfleoedd a geir yng Nghymru ac i ddechrau gwneud mwy dros y wlad lle cafodd eu rhieni a'u neiniau a'u teidiau eu geni.

- **27 Mehefin 2008 – Anerchiad i Gynhadledd Flynyddol Grŵp Cysylltiadau Iechyd GIG Cymru o blaid Affrica, Canolfan Dylan Thomas yn Abertawe**

Rhoddodd y gynhadledd hon gyfle i gefnogi a hyrwyddo gwaith Grŵp Cysylltiadau Iechyd GIG Cymru o blaid Affrica ac i annog rhannau eraill o'r GIG yng Nghymru i gymryd rhan.

- **30 Mehefin 08 - Ymweliad Ei Ardderchogrwydd Carlos Santos-Neves, Llysgennad Brasil yn y DU**

Roedd yn bleser gennyf groesawu Ei Ardderchogrwydd Lysgennad Carlos Santos-Neves, a benodwyd yn ddiweddar yn Llysgennad Brasil yn y DU, ar ymweliad ymgyfarwyddo â Chymru.

Cyfarfu'r Llysgennad â Phennaeth Hyfforddiant Cyn Gemau Olympaidd 2012 Cymru a chytunodd i drosglwyddo manylion am leoliadau yng Nghymru i'w gydweithwyr ym Mrasil. Roedd hefyd yn awyddus i drefnu bod aelodau o'i dîm masnach yn dod i Gymru i drafod cyfleoedd sector rhwng cwmnïau ym Mrasil a Chymru.

- **1 a 2 Gorffennaf 08 - Ymweliad gan Aelodau o Bwyllgor Sefydlog Senedd Baden-Württemberg, yr Almaen**

Fel rhan o'r ymweliad ymgyfarwyddo hwn gan Aelodau o Bwyllgor Sefydlog Senedd Baden-Württemberg, gwnaethom drafod nifer o faterion yn cynnwys y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth â Baden-Württemberg a ph'un a oedd angen ei ailweithredu.

Llwyddodd aelodau'r pwyllgorau AEE ac EL drafod materion o ddiddordeb arbennig i'w meysydd gwaith.

- **9 Gorffennaf 2008 – Ymweliad gan Edgar Zalans, Gweinidog dros Ddatblygu Rhanbarthol a Llywodraeth Leol Gweriniaeth Latfia.**

Roedd Edgar Zalans, Gweinidog dros Ddatblygu Rhanbarthol a Llywodraeth Leol Gweriniaeth Latfia yn awyddus i ddysgu mwy am ddatblygu hirdymor yng Nghymru ac yn arbennig 'Cynllun Gofodol Cymru'. Gwnaed trefniadau i'r Gweinidog gyfarfod ag Ysgol Cynllunio Dinas a Rhanbarthol Prifysgol Caerdydd, ymweld â'r Senedd, Bae Caerdydd a'r Pentref Chwaraeon Rhyngwladol.

Deallaf fod y Gweinidog wedi awgrymu dychwelyd i Gymru gyda swyddogion cynllunio eraill i drafod 'Cynllun Gofodol Cymru' yn fanylach.

- **10 Gorffennaf 2008 – Cyfarfod gyda Dr Dmetri Piskounov, Rheolwr Gyfarwyddwr Is-adran Datblygu Rhaglen a Chydweithrediad Technegol Sefydliad Datblygu Diwydiannol y Cenhedloedd Unedig (UNIDO)**

Cyfarfûm â Dr Dmetri Piskounov yn ystod ei ymweliad â Chymru i ddeall yn well yr hyn y gallai Cymru ei wneud i helpu cenhadaeth Sefydliad Datblygu Diwydiannol y Cenhedloedd Unedig (UNIDO) i gael gwared ar dlodi mewn gwledydd sy'n datblygu drwy ddatblygiad diwydiannol cynaliadwy.

- **21 Gorffennaf 2008 – Derbyniad a gynhaliwyd gan Brif Weinidog Gweriniaeth Ffrainc, François Fillon a'i wraig Penelope ym Mharis**

Roedd yn bleser gennyf fynd i dderbyniad a gynhaliwyd gan y Prif Weinidog François Fillon a'i wraig Penelope, sy'n Gymraes (o Lanofer ger y Fenni) yn eu cartref swyddogol, Hotel Matignon, i annog mwy o fuddsoddiad gan Ffrainc yng Nghymru, a mwy o fasnach a phartneriaeth rhwng y ddwy wlad.

- **2 a 3 Awst 2008 – Ymweliad gan Faer Wang, Maer Rhanbarth Dinesig Chongqing, Tsieina a'i ddirprwy**

Croesawais Faer Wang a'i ddirprwy i Gymru fel enghraifft arall o'r gydberthynas a ddatblygwyd dros y ddwy flynedd ddiwethaf â Rhanbarth Dinesig Chongqing. Ymwelodd y ddirprwyaeth ag Enfis, y cwmni o Abertawe sydd â menter ar y cyd â chwmni Offer Meddygol Tianhai, Chongqing; Technium Abertawe; Amgueddfa Genedlaethol y Glannau; a Techniquest.

- **8 Awst 2008 – Cyfarfod gyda Maer Chubut**

Cyfarfûm â Maer Chubut pan ymwelodd â'r Eisteddfod Genedlaethol yng Nghaerdydd. Mae'n awyddus iawn i gynnal y cysylltiad rhwng Cymru a threftadaeth Gymreig y Wladfa. Mae'n cynrychioli cenhedlaeth newydd o arweinwyr a etholwyd yn lleol ym Mhatagonia.

- **4 Medi 2008 – Digwyddiad Cyngres UDiTE**

Rhoddais yr anerchiad agoriadol i UDiTE, sef Ffederasiwn Ewrop ar gyfer Prif Weithredwyr Llywodraeth Leol o dros 14 o wledydd yn Ewrop. Roedd y digwyddiad yn cael ei gynnal yng Nghymru am y tro cyntaf ac roedd yn gyfle i annerch llunwyr polisi allweddol ac arddangos Caerdydd a Chymru.

- **9 Medi 2008 – Ymweliad Llysgennad Gweriniaeth Latfia yn y DU, Ei Ardderchogrwydd Mr Indulis Berzins**

Aeth Ei Ardderchogrwydd Mr Indulis Berzins, Llysgennad Gweriniaeth Latfia yn y DU, i ddigwyddiad Cyngor Ffug yr UE gyda mi gan fod Ysgol Uwchradd Jaunpiebalga, Latfia (sydd wedi'i gefeillio ag Ysgol Gyfun Tredegar) yn cymryd rhan yn y digwyddiad.

Ymunodd y Llysgennad â mi hefyd i gyfarfod â Phrif Weithredwyr Awdurdodau Lleol Latfia a oedd yn mynychu Cynhadledd UDiTE yng Nghaerdydd.

- **10 Medi – Cinio Sefydliad Eiddo Deallusol y Byd (WIPO)**

Roeddwn yn siaradwr gwadd yng nghinio gala WIPO. Roedd y cinio'n dynodi dechrau Fforwm deuddydd WIPO ar Eiddo Deallusol, a oedd yn cwmpasu'r defnydd o asedau eiddo deallusol gan arloeswyr a chwmnïau bach a chanolig. Daeth cynrychiolwyr o 30 o wledydd a 50 o sefydliadau i'r fforwm eleni, sef y 5ed fforwm i gael ei gynnal, a'r cyntaf yng Nghymru.

- **19 – 21 Medi 2008 - Cwpan Ryder, Kentucky**

Ymwelais â Kentucky ym mis Medi i fynd i gystadleuaeth olaf Cwpan Ryder cyn i'r digwyddiad mawr hwn ddod i Gymru ym mis Hydref 2010. Mae'n hanfodol bod Cymru'n dysgu'r holl wersi posibl gan eraill sydd wedi cynnal y digwyddiad er mwyn sicrhau'r llwyddiant mwyaf posibl pan ddaw Cwpan Ryder i Gasnewydd.

- **6 Hydref 2008 – Cyfarfod gyda Llysgennad yr UD yn y DU, Ei Ardderchogrwydd Robert Tuttle**

Cyfarfûm â'i Ardderchogrwydd Lysgennad Tuttle yn Llysgenhadaeth yr UD yn Llundain. Gwnaethom drafod y sefyllfa ariannol fyd-eang a'i heffaith ar fewnfuddsoddiad yn America ac ailfuddsoddiad gan gwmnïau Americanaidd sydd eisoes yng Nghymru.

- **7 – 8 Hydref 08 – Ymweliad gan Lysgennad Gwlad Pwyl yn y DU, Ei Hardderchogrwydd Ms Barbara Tuge-Erecińska**

Cyfarfûm â'r Llysgennad a daeth y Prif Gonswl, sy'n gweithio ym Manceinion ac sydd â chyfrifoldeb dros Gymru, gyda hi. Dywedodd y Llysgennad ei bod yn bwriadu penodi conswl anrhydeddus i Wlad Pwyl yng Nghymru. Cyfarfu hefyd ag aelodau o'r gymuned Bwylaidd yng Nghymru.

- **8 Hydref 2008 – Cyfarfod gyda Gweinidog Uganda, Luwero Triangle**

Cyfarfûm â Gweinidog Uganda a gwnaethom drafod y cyfle i hyrwyddo cysylltiadau cryfach byth rhwng Cymru ac Uganda. Cyfarfu â'r prif unigolion sy'n arwain prosiectau gan Gymru yn Uganda, y mae rhai ohonynt yn ardal Luwero Triangle.

- **10 Hydref 2008 – Fforwm Cymru ar Ewrop, Coleg y Drindod, Caerfyrddin**

Cynhaliais Fforwm Cymru ar Ewrop a oedd yn canolbwyntio ar Flwyddyn Trafod Rhyngddiwylliannol Ewrop 2008. Ceir rhagor fanylion am y digwyddiad yn ddiweddarach yn fy adroddiad.

- **15 a 16 Hydref 2008 – Ymweliad Arlywydd Gweriniaeth Estonia, Mr Toomas Hendrik Ilves**

Roedd yn bleser gennyf groesawu Arlywydd Gweriniaeth Estonia Mr Toomas Hendrik Ilves i Gymru am y tro cyntaf. Anerchodd yr Arlywydd y Cynulliad hefyd.

- **15 Hydref 2008 – Ymweliad Llysgennad Gweriniaeth Kazakhstan, Ei Ardderchogrwydd Mr Kairat Abusseitov**

Penodwyd Ei Ardderchogrwydd Mr Kairat Abusseitov yn Llysgennad Gweriniaeth Kazakhstan yn ddiweddar.

Yn ystod fy nghyfarfod ag ef gwnaethom drafod y posibilrwydd o gydweithredu ym maes addysg, IGER, ADAS, Amaethyddiaeth / coedwigaeth a mwynau.

- **16 Hydref 2008 – Ymweliad Llysgennad Gweriniaeth Ffederal yr Almaen, Ei Ardderchogrwydd Mr Georg Boomgaarden**

Dyma ymweliad cyflwyniadol arall gan lysgennad a benodwyd yn ddiweddar a roddodd gyfle iddo ymgyfarwyddo â'r gwahanol ranbarthau yn y DU a'r broses o ddatganoli. Cymru yw'r rhan gyntaf o'r DU, y tu allan i Lundain, iddo ymweld â hi hyd yma. Gwnaethom drafod y wasgfa gredyd a chyllid gweinyddiaethau datganoledig yn y DU a'r Almaen, yng nghyd-destun Comisiwn Holtham.

Briffiwyd y Llysgennad ar ddatganoli a'r Iaith Gymraeg. Cyfarfu â swyddogion Busnes Rhyngwladol Cymru ac ymwelodd â chwmni Waldon Ltd yn Nhonyrefail - gweithgynhyrchwr cerbydau modur o'r Almaen.

- **16 Hydref 2008 – Cyfarfod gyda Leonard Orban, Comisiynydd Ewrop dros Amlieithrwydd**

Cyfarfûm â Chomisiynydd Ewrop dros Amlieithrwydd, Leonard Orban i drafod amlieithrwydd a'r defnydd o'r Gymraeg yn sefydliadau'r UE.

Roedd y Comisiynydd yng Nghaerdydd i gyfarfod ag aelodau o Fwrdd yr Iaith Gymraeg ac i ymweld ag ysgol cyfrwng Cymraeg. Cefais y cyfle i siarad â'r Comisiynydd ar y cyd â'r Gweinidog dros Dreftadaeth. Cyfarfu'r Comisiynydd hefyd â'r Gweinidog dros Blant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau ac Aelodau'r Cynulliad ac aeth i dderbyniad yn Swyddfa'r Comisiwn Ewropeaidd yng Nghymru.

- **17 Hydref 2008 – Ymweliad yr Ysgrifennydd Tramor, y Gwir Anrhydeddus David Miliband**

Cyfarfûm â'r Gwir Anrhydeddus David Miliband AS, yr Ysgrifennydd Gwladol dros Faterion Tramor a Materion y Gymanwlad, yn ystod ei ymweliad â Chymru, a chynhaliais ginio ar ei gyfer. Ymhlith y gwesteion roedd cynrychiolwyr o bleidiau gwleidyddol eraill, y Pwyllgor Materion Ewropeaidd ac Allanol a Chyfarwyddwr y Cyngor Prydeinig yng Nghymru. Yn ystod y prynhawn ymunais â'r Ysgrifennydd Tramor mewn sesiwn holi ac ateb ar gyfer cynulleidfa wadd o'r gymuned Somali.

- **20 Hydref 2008 – Cyfarfod gyda Danuta Hübner, Comisiynydd Ewrop dros Bolisi Rhanbarthol**

Cyfarfûm â Chomisiynydd Ewrop dros Bolisi Rhanbarthol, Danuta Hübner, a oedd yng Nghaerdydd i siarad yng nghyfarfod yr Homologues Group, a oedd yn cynnwys cynrychiolwyr o gyrff rheoli cenedlaethol yn y 27 o aelod-wladwriaethau, yn ogystal â gwasanaethau archwilio Cronfeydd Strwythurol y Comisiwn Ewropeaidd, Swyddfa Gwrth-dwyll Ewrop (OLAF) a Llys Archwilwyr Ewrop.

Trafododd y Comisiynydd a minnau faterion yn ymwneud â Chronfeydd Strwythurol a chydweithredu rhwng Cymru a'r Comisiwn.

- **12 Tachwedd 2008 - Derbyniad gyda Brenin Letsie III, Brenin Lesotho**

Diben y derbyniad hwn oedd croesawu Brenin Lesotho i Gymru - ar adeg gêm rygbi rhwng Cymru a De Affrica yng Nghaerdydd a hefyd i hyrwyddo'r cysylltiadau cryf sydd eisoes yn bodoli rhwng Cymru a Lesotho.

Materion Eraill

Cyllideb Yr Ue

Fel y nodwyd yn fy adroddiad blaenorol, cyflwynodd Llywodraeth Cynulliad Cymru ei hymateb i ymgynghoriad y Comisiwn Ewropeaidd ar Adolygiad o Gyllideb yr UE ym mis Ebrill. Nododd yr ymateb ein barn ar gyfeiriad gwariant yr UE ar ôl 2013, gan hyrwyddo cymorth ariannol parhaus i gyflawni nodau Strategaeth Lisbon yr UE o ran twf a swyddi (gan ymgorffori agenda Gothenburg ar gyfer datblygu cynaliadwy), sicrhau cyllid pontio ar gyfer rhanbarthau nad ydynt yn cael cyllid Cydgyfeirio mwyach a symleiddio ymhellach y broses o reoli cyllid yr UE. Mae'r ymateb ar gael, yn Gymraeg a Saesneg, ar wefan y Comisiwn ar gyfer diwygio'r gyllideb.

Yn dilyn yr ymgynghoriad, bydd Llywydd y Comisiwn José Manuel Barroso yn cynnal cynhadledd ym mis Tachwedd ar "Ddiwygio'r Gyllideb, Newid Ewrop". Bydd un o'm swyddogion yn cynrychioli Llywodraeth y Cynulliad.

Disgwyliwyd y byddai'r Comisiwn yn cyhoeddi Papur Gwyn yn rhan olaf 2008, gan adeiladu ar yr ymatebion i'r ymgynghoriad a'r gynhadledd. Fodd bynnag, mae'n debygol bellach na chaiff hwn ei gyhoeddi tan y flwyddyn nesaf. Bydd fy swyddogion yn parhau i gymryd rhan lawn yn y broses o Adolygu Cyllideb yr UE.

Strategaeth Lisbon

Ers fy adroddiad diwethaf i'r Pwyllgor, mae'r gwaith ar Raglen Ddiwygio Genedlaethol y DU (NRP) ar gyfer eleni, sef y ddogfen sy'n rhoi manylion am bolisïau'r DU sy'n cefnogi Strategaeth Lisbon yr UE ar gyfer twf a swyddi, wedi parhau gyda chyfranogiad llawn Llywodraeth Cynulliad Cymru. Cymerodd un o swyddogion Llywodraeth Cynulliad Cymru ran mewn cyfarfod yn y Trysorlys ym mis Mehefin i drafod yr NRP, a oedd yn cynnwys tîm o'r Comisiwn a swyddogion o Adrannau Whitehall a'r Gweinyddiaethau Datganoledig eraill.

Arweiniodd ein cyfranogiad a'n rhan yn y broses at gynnwys amrywiaeth sylweddol o gyfraniadau gan Lywodraeth y Cynulliad yn nogfen eleni. Roeddent yn cwmpasu nifer o feysydd yn cynnwys: sgiliau a hyfforddiant; cyflogaeth; ymchwilio a datblygu, arloesedd ac entrepreneuriaeth; cymorth i fusnesau; gofal plant; cyflenwad tai; newid yn yr hinsawdd; ynni; a datblygu cynaliadwy.

Cymeradwyais yr NRP, ynghyd â'r Gweinyddiaethau Datganoledig eraill a Phwyllgor Cabinet perthnasol Llywodraeth y DU, ar ddechrau mis Medi a chyhoeddwyd y ddogfen ac fe'i cyflwynwyd i'r Comisiwn ar ddiwedd y mis. Disgwylir y bydd y Comisiwn yn ymateb i'r Rhaglen, ac yn cyhoeddi argymhellion, ym mis Rhagfyr.

Bydd Llywodraeth y Cynulliad yn parhau'n ymrwymedig i Strategaeth Lisbon a bydd fy swyddogion yn parhau i gymryd rhan yn y broses o lunio'r NRP. Disgwylir y bydd yr UE, a'i Haelod-wladwriaethau a rhanbarthau, yn dechrau ystyried dyfodol Strategaeth Lisbon y tu hwnt i 2010 yn fuan iawn a bydd fy swyddogion yn cyfrannu'n llawn at y broses honno.

Sybsidiaredd

Mae gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ddiddordeb mawr yn yr egwyddor o sybsidiaredd ac, yn wir, cymerodd gamau gweithredol i sicrhau cyfeiriadau at yr egwyddor yn y Cytuniad sy'n sefydlu Cyfansoddiad i Ewrop. Parhawyd â'r ymagwedd hon a chafodd Protocol Sybsidiaredd ei gynnwys yng Nghytuniad Lisbon.

O dan y Protocol, pe bai'n dod i rym, cyfrifoldeb pob senedd genedlaethol (Aelod-wladwriaeth) neu bob siambr mewn senedd genedlaethol fyddai ymgynghori, lle y bo'n briodol, â seneddau rhanbarthol â phwerau deddfwriaethol ar gydymffurfiaeth deddfau drafft â'r egwyddor o sybsidiaredd. Mae Llywodraeth y Cynulliad yn cefnogi'r dull hwn. Bydd y camau nesaf yn dibynnu ar ganlyniad proses y Cytuniad.

Archwiliad Iechyd Y Pac

Mae trafodaethau'n mynd rhagddynt yn yr UE. Y nod o hyd yw dod i gytundeb gwleidyddol yn y Cyngor Datblygu Amaethyddol a Gwledig ym mis Tachwedd.

Mae Gweinidogion a swyddogion Llywodraeth Cynulliad Cymru yn chwarae rhan lawn yn y broses o lywio blaenoriaethau trafodaethau'r DU wrth i ddigwyddiadau symud tuag at safbwynt terfynol yr UE.

Blaenraglen Waith Y Comisiwn Ewropeaidd

Mae cyhoeddiad Blaenraglen Waith y Comisiwn Ewropeaidd wedi'i ohirio; felly nid yw'n bosibl cynnwys dadansoddiad yn fy adroddiad. Mae'r Flaenraglen Waith yn debygol o fod yn fyr gan y bydd ond yn cwmpasu'r cyfnod hyd nes y daw'r Comisiwn nesaf i rym a bydd yn destun adolygiad.

Cytuniad Lisbon

Cyflwynodd Prif Weinidog Iwerddon, Brian Cowen, ddadansoddiad o ganlyniadau'r refferendwm ar Gytuniad Lisbon i Gyngor yr Undeb Ewropeaidd ym mis Hydref. Bydd Llywodraeth Iwerddon yn parhau i ymgynghori gyda'r nod o gyfrannu tuag at ddod o hyd i ffordd o ddatrys y sefyllfa. I'r perwyl hwnnw, cytunodd y Cyngor i aildrafod y mater hwn yn y cyfarfod nesaf ym mis Rhagfyr gyda'r nod o geisio diffinio elfennau o ateb a llwybr cyffredin i'w ddilyn.

Cydbwyllgor Gweinidogion Ar Yr Undeb Ewropeaidd (Jmc(E))

Euthum i'r JMC(E) ddydd Llun 6^{ed} Hydref. Ymhlith yr eitemau a drafodwyd roedd y rhagolygon ar gyfer y Cyngor Ewropeaidd (a gynhaliwyd yn ddiweddarach ar 15^{fed} a'r 16^{eg} Hydref), cydlynu'r Gweinyddiaethau Datganoledig yn y DU, a Newid yn yr Hinsawdd. Mae cyfarfod nesaf y JMC(E) wedi'i drefnu ar gyfer dydd Llun 1^{af} Rhagfyr.

Cydlyniant Tiriogaethol

Cyhoeddodd y Comisiwn Ewropeaidd Bapur Gwyrdd ar Gydlyniant Tiriogaethol ar 6 Hydref, gan ddechrau ymgynghoriad a ddaw i ben ddiwedd mis Chwefror 2009. Mae'n debygol y bydd y gwaith ar Gydlyniant Tiriogaethol yn rhedeg ochr yn ochr â'r Adolygiad parhaus o Gyllideb yr UE. Cymerodd Llywodraeth y Cynulliad ran mewn cynhadledd ar Gydlyniant Tiriogaethol, a drefnwyd gan Lywyddiaeth Ffrainc o'r UE, ar ddiwedd mis Hydref a byddwn yn parhau i chwarae rhan lawn yn y broses. Bydd Llywodraeth y Cynulliad yn ystyried ymateb i'r ymgynghoriad a byddem hefyd yn annog rhanddeiliaid yng Nghymru i ymateb.

Cyngor Ffug yr Undeb Ewropeaidd - 9 Medi 2008
Tŷ Hywel, Bae Caerdydd

Cynhaliodd Ysgrifenyddiaeth Polisi UE yr Is-adran Materion Ewropeaidd ac Allanol Gyngor Ffug o'r Undeb Ewropeaidd yn y Siambr Fach yn Nhŷ Hywel. Llywyddwyd y digwyddiad gennyf i ac fe'i cadeiriwyd gan Sandy Mewies AC. Cymerodd myfyrwyr o 27 o ysgolion ledled Cymru ac un ysgol o Latfia ran yn

y Cyngor Ffug, gan adlewyrchu ein cydberthynas ddwyochrog. Roedd pob un o'r ysgolion yn cynrychioli llywodraeth un o Aelod-wladwriaethau'r UE, gyda'r ysgol olaf yn cynrychioli'r Comisiwn Ewropeaidd.

Trafododd y myfyrwyr ddau fater amserol sy'n effeithio ar yr Undeb Ewropeaidd gan bleidleisio arnynt, sef Newid yn yr Hinsawdd (y defnydd o ynni adnewyddadwy) ac Ehangu. Roedd Reijo Kemppinen, Pennaeth Swyddfa'r Comisiwn Ewropeaidd yn y DU hefyd yn bresennol ynghyd â'i Ardderchogrwydd Indulis Bērziņš, Llysgennad Gweriniaeth Latfia yn y DU. Dyma'r digwyddiad cyntaf o'i fath ond disgwylir iddo ddod yn ddigwyddiad blynyddol.

Blwyddyn Trafod Rhyngddiwylliannol Ewrop - 10 Hydref 2008 Coleg y Drindod, Caerfyrddin

Cynhaliwyd Fforwm Cymru ar Ewrop gan Ysgrifenyddiaeth Polisi UE yr Is-adran Materion Ewropeaidd ac Allanol yng Ngholeg y Drindod gan ganolbwyntio ar Flwyddyn Trafod Rhyngddiwylliannol Ewrop 2008. Llywyddais y digwyddiad, a ystyriodd yr effaith y mae amrywiaeth ieithyddol, ymfudo ac amlddiwylliant wedi ei chael ar yr UE ac ar Gymru, yn arbennig mewn oes o ehangu'r UE a globaleiddio, a phwysigrwydd trafod rhyngddiwylliannol wrth fynd i'r afael â'r materion hyn.

Cadeiriwyd y digwyddiad gan Dr Medwin Hughes, Pennaeth Coleg y Drindod, ac ymhlith y prif siaradwyr roedd Jean-Pierre Thomin, aelod o Gyngor Rhanbarthol Llydaw, Alison Crabb, Cyfarwyddiaeth Gyffredinol Addysg a Diwylliant y Comisiwn Ewropeaidd, a Meri Huws, Cadeirydd Bwrdd yr Iaith Gymraeg. Cefais y cyfle i drafod gyda M. Thomin y gydberthynas ddwyochrog rhwng Cymru a Llydaw a'n cysylltiadau diwylliannol.

Bu'r digwyddiad yn fodd i annog trafodaeth ac ymwybyddiaeth o'r materion sy'n ymwneud ag ieithoedd 'rhanbarthol a lleiafrifol', gan gynnwys y Gymraeg a Llydaweg, a'r rhyngweithio rhwng diwylliannau gwahanol, ar ôl yr ehangu. Cafwyd cynrychiolwyr o ystod eang o sefydliadau, gan gynnwys llywodraethau lleol, cymdeithasau gefeillio trefi, Canolfannau Europe Direct a phrifysgolion.

Diwrnodau Ymwybyddiaeth Ewropeaidd

Fel rhan o Strategaeth Gyfathrebu UE Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer codi ymwybyddiaeth o faterion yr UE, trefnodd yr Is-adran Materion Ewropeaidd ac Allanol stondin wybodaeth ym Mharc Cathays ar 26 Medi i ddathlu Diwrnod Ieithoedd Ewrop.

Gwnaethant arddangos a dosbarthu taflenni a llyfrynnau yn dweud wrth gydweithwyr am y broses o ddysgu iaith a chyflawniadau a gweithgareddau'r Undeb Ewropeaidd.

Addysg A Hyfforddiant

Yn fy adroddiad i'r Is-adran Materion Ewropeaidd ac Allanol ar 19 Mehefin nodais y gwaith a oedd yn mynd rhagddo drwy aelodaeth Llywodraeth

Cynulliad Cymru o Gymdeithas Awdurdodau Rhanbarthol a Lleol Ewrop dros Ddysgu Gydol Oes (EARLALL) i ddatblygu Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth ym maes symudedd addysgol. Mae'r gwaith hwn yn parhau ac arwyddodd y Gweinidog dros Blant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Llywodraeth Ynysoedd Baleares ar 20 Hydref, pan roedd gweithwyr proffesiynol ym maes AB o Ynysoedd Baleares yng Nghymru yn datblygu cysylltiadau rhwng sefydliadau. Daw'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth i rym pan gaiff ei arwyddo gan Weinidog Ynysoedd Baleares mewn digwyddiad symudedd rhyngwladol ym Mallorca ym mis Ionawr. Mae'r cysylltiadau hyn ag Ynysoedd Baleares yn dilyn cyfnod o dreialu teithiau cyfnewid rhwng colegau AB yng Nghymru a sefydliadau partner yn Ynysoedd Baleares y llynedd. Mae symudedd myfyrwyr yn nodwedd bwysig o Lywyddiaeth Ffrainc o'r UE, ac o ganlyniad, gellir disgwyl mwy o bwyslais ar symudedd yn y dyfodol, ac rwyf am i fyfyrwyr yng Nghymru allu manteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd dysgu hyn.

Gŵyl Ryng-Geltaidd Lorient, Llydaw

Cymru oedd Gwlad Anrhydeddus yr Ŵyl ym mis Awst. Yn ystod yr ŵyl 10 diwrnod ymwelodd dros 300,000 o bobl â Phafiliwn Cymru i flasu bwyd a diod o Gymru a dysgu mwy am dwristiaeth ddiwylliannol Cymru a chyfleodd busnes a mwynhau rhaglen helaeth o berfformiadau cerddorol. Cawsom ein cynrychioli gan y Gweinidog dros Dreftadaeth.

Gŵyl Bywyd Gwerin Smithsonian

Bydd Cymru yn wlad gwadd yng Ngŵyl Bywyd Gwerin Smithsonian yn 2009. Cynhelir yr Ŵyl ddiwylliannol flynyddol hon yn yr awyr agored yn ystod cyfnod gwyliau 4^{ydd} Gorffennaf ar y Rhodfa Genedlaethol yn Washington DC. Heno (13 Tachwedd) byddaf yn cynnal digwyddiad yn y Senedd i lansio rhaglen yr Ŵyl yn swyddogol ac i ddisgrifio'r gweithgareddau ategol sydd wedi'u cynllunio fel rhan o brosiect ehangach Smithsonian Cymru i dargedu sectorau a chynulleidfaoedd penodol y tu hwnt i gylch gwaith rhaglen yr Ŵyl ei hun. Mae'r digwyddiad heno yn gyfle i ddiolch i'r holl bartneriaid sydd wedi ymwneud â'r prosiect hyd yma ac yn gyfle iddynt gyfarfod â'i gilydd. Mae hefyd yn gyfle i ni annog rhagor o gymorth ac eiriolaeth gan noddwyr posibl a phartneriaid ychwanegol. Mae'r wasg eisoes wedi dangos cryn ddiddordeb yn y prosiect a bydd y digwyddiad hwn hefyd yn ein galluogi i ddatblygu'r diddordeb hwnnw.

Y Gwir Anrhydeddus Rhodri Morgan AC
Y Prif Weinidog